

Kaustisen kotiseutumuseo uudistettiin vuosina 2025-2026 perusteellisesti. Se on nyt valmis avaamaan ovensa ja vastaanottamaan vieraita.

Museosta löydät tietoa Kaustisesta aina muinaisista kivikauden kylistä lähtien, 6000 vuoden takaa. Museo lyö kättä myös uudemman historian kanssa. Sieltä löydät litium-kaivoksen alkujuuret vuodelta 1959 ja kaustislaisen high tech -teollisuuden pioneeritaipaleen vuodelta 1989.

Voit tutustua museoon myös virtuaalisesti osoitteessa **www.arviiti.fi**.

Kaustislainen historiallinen tietokanta arviiti.fi mahdollistaa kävijälle sukelluksen kaustislaiseen historiaan ja menneisiin tapahtumin ja ihmisiin. Sieltä löydät tarinoita, kuvia ja haastatteluja. Löydät myös unohtumattomia filmejä kuten ”Kyliltä kylille” -kotiseudun kavalkadin vuodelta 1964 tai suuren Pääsiäisvaelluksen vuodelta 2001.

Monta jo edesmennyttä henkilöä ja muistajaa löytyy myös Arviitin ääninauhoilta.

Kotiseutumuseo

Kaustisen kotiseutumuseo ja Suutarinmökki sijaitsevat osoitteessa

Siltatie 7, 69600 Kaustinen

Tiedustelut ja ryhmävaraukset puh. 0500 500928

KAUSTISEN KOTISEUTUYHDISTYS

Kotiseutuyhdistys on avoin yhdistys eikä sen jäsenyys edellytä kunnassa asumista. Jäsenmaksu on **10 euroa** ja siihen sisältyy vapaa pääsy museoon.

Liity siis kotiseutuyhdistykseen esimerkiksi sähköpostilla kaustisenkotiseutuyhdistys@gmail.com tai käymällä museossa.

Jäsenmaksun maksutiedot: tili **FI59 4912 2040 0104 77**. Kiitos!

ARVIITI
KAUSTISEN HISTORIALLINEN TIETOKANTA

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER Pirityiset

Kannen kuva:
Sibelius-museon arkisto

Esite: Luova Tila Company

Kaustisen kotiseutumuseo

Kotiseutumuseo

Kreeta Haapasalo

Kotiseutumuseo

Tervetuloa uudistettuun kotiseutu-museoon Kaustisella!

Oliko Kaustinen todellakin **merenrantaa** 6000 vuotta sitten? Kyllä vain, se käy selväksi kotiseutumuseon näyttelyssä. Punamultahaudat ja niistä tehdyt löydöt avaavat silmiämme ja kertovat vanhoista asutuskulttuureista.

Vanha suosta kaivettu ruuhi on yksi mielenkiintoisimmista esineistä – ehkä noin 6000 vuoden takaa.

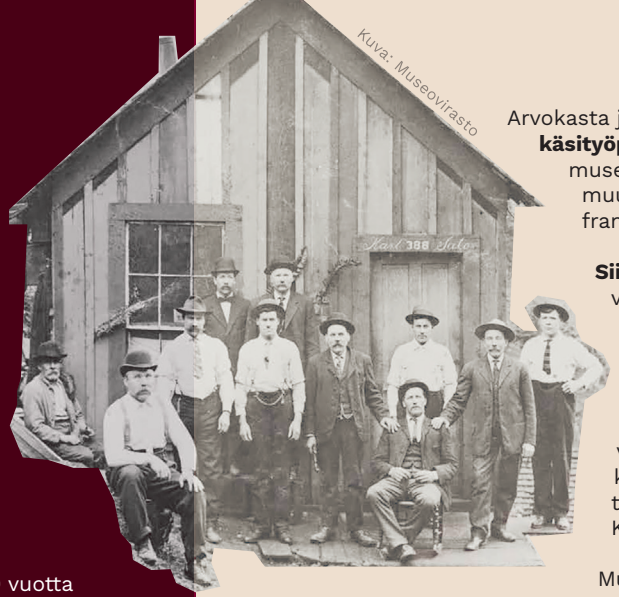
Kotiseutumme rakentajien, Kuorikoski-suvun miesten elämäntyö **kirkkojen, tapulien ja siltojen** rakentamisessa näkyy muuallakin kuin kunnan vaakunan naularisteissä.

Löydät myös tarinaa mielenkiintoisista hahmoista kaustislaisen historian varrelta: Vintturin koulun opettaja **Algot Untola** eli kylällä vuosina 1905-1906. Miellyttävät muistot jättäneestä Untolasta tuli kuuluisa kirjailija, joka **Maiju Lassila** ja **Irmari Rantamala** -salanimillä jätti jälkensä kotimaiseen kulttuuriin.

Museo avaa myös kunnan, seurakunnan ja koululaitoksen historiaa havainnollisella tavalla. Kerromme myös kaustislaisista juhlaperinteistä, aina **kruunuhäistä** perinteiseen juhlaruokaan **juustopaistiin** asti.

Meillä on jokilaaksossamme myös kaunis ja vaikuttava perinne järjestää vainajille **ulosveisuu**. Siitäkin kerrotaan museossa.

Missä kaustislaiset miehet taistelivat sodissamme ja miten lotat osallistuivat **maanpuolustukseen**? Löydät museosta tietoa ja kartan taistelupaikoista.

Kuva: Museovirasto

Arvokasta ja omaleimaista **käsityöperinnettä** kuvataan museossa ja esillä on muun muassa **fransuja** eli fransseja.

Siirtolaisuus, joka vaikutti paikkakunnalla vahvasti 1800-luvun loppupuolelta pitkälle 1900-luvulle, on saanut oman osionsa. Arviitin tietokannasta voit tutkia yli tuhannen kaustislaisen siirtolaisen taivalta kohti Amerikkaa, Kanadaa ja Australiaa.

Museon vierellä sijaitsee **Suutarinmökki**, joka on harvinainen jäänne torppariasutuksesta.

1930-luvun alussa mökki siirrettiin nykyiselle paikalleen. Mökissä asui suutari Alfred Rääf vaimonsa Iidan kanssa. Heillä oli kahdeksan lasta, joista osa asui mökissä suutarin kanssa. Mökissä oli alun perin tuvan lisäksi ainoastaan yksi kamari, mutta myöhemmin mökkiin on lisätty kuisti.

Vuosina 1949–1952 mökki toimi Kaustisen Evankelisen Kansanopiston opetuskeittiönä opettajanaan Inka Järvelä. Tuolloin ruoat valmistettiin tuvassa ja kamarin puolella harjoiteltiin kattausta ja tarjoilua.

Viimeksi mökissä asui Gunilla Känsälä. Kotiseutuyhdistys sai Suutarinmökin lahjoituksena museokäyttöön Känsälän perikunnan jäseniltä 1980-luvun alussa. Tällöin mökin väri palautettiin mintunvihreästä punaiseksi. Samassa yhteydessä myös katto korjattiin ja savupiippua uusittiin.

Kotiseutuyhdistyksen tavoitteena on uudistaa Suutarinmökki ja avata se kesällä 2027.

Kaustisen Kotiseutuyhdistys ry on perustettu 1950. Sen ensimmäinen suuri hanke oli **Kreeta Haapasalon** patsaan hankkiminen. Patsaan suunnitteli Kaustisella syntynyt taitelija **Ilmari Wirkkala** ja muotoili hänen poikansa **Tauno Wirkkala** 1954.

Ilmari Wirkkala

Kotiseutumuseo

The Kaustinen Local Heritage Museum underwent a major renewal in 2025–2026. It is now ready to open its doors and welcome visitors.

At the museum, you can discover information about Stone Age settlements in ancient Kaustinen some 6,000 years ago. The museum also reaches into more recent history. Here you can learn about the beginnings of the lithium mining industry in 1959 and the pioneering years of Kaustinen's high-tech industry, which began in 1989.

You can also explore the museum virtually at **www.arviiti.fi**.

The Kaustinen historical database, arviiti.fi, offers visitors an opportunity to dive into local history and explore past events and the people who shaped them. It contains stories, photographs and interviews. You can also find memorable films, such as From Village to Village, a cavalcade of local life from 1964, and the great Easter Passion Play of 2001.

The arviiti.fi database also contains audio recordings featuring many people who have since passed away, as well as the recollections of those who remember them.

Kotiseutumuseo

Kaustinen Local Heritage Museum and
the Shoemaker's Cottage
Siltatie 7, 69600 Kaustinen, Finland

Information and group bookings:
Tel. +358 500 500 928

KAUSTINEN LOCAL HERITAGE ASSOCIATION

The Local Heritage Association is open to everyone, and membership does not require you to live in Kaustinen.

The annual membership fee is **€10**, and members receive free admission to the museum.

You are warmly welcome to join the Local Heritage Association, for example by sending an email to kaustisenkotiseutuyhdistys@gmail.com or by visiting the museum.

Membership fee: **IBAN: FI59 4912 2040 0104 77**

Thank you for your support!

ARVIITI
KAUSTISEN HISTORIALLINEN TIETOKANTA

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER
Pirityiset

Cover photo:
Sibelius museum archive

Design: Luova Tila Company

Kaustinen Local Heritage Museum

Kreeta Haapasalo

Kotiseutumuseo

Kotiseutumuseo

Welcome to the Renewed Kaustinen Local Heritage Museum!

Kaustinen 6,000 Years Ago

Were we really living by the sea 6,000 years ago? Yes indeed – this becomes clear in the exhibition at the Local Heritage Museum. Red-ochre graves and the finds discovered in them open a window into **ancient settlement and cultures**.

An old dugout canoe excavated from a bog is one of the museum's most fascinating objects, dating back perhaps 6,000 years.

The Kuorikoski family's builders played an important role in the history of our region. Their life's work in **building church bell towers, bridges and other structures** can still be seen today – not least in the nail-cross featured on the Kaustinen coat of arms.

The museum also introduces fascinating figures from Kaustinen's history. **Algot Untola**, a teacher at Vintturi School, lived in the village in 1905–1906 and left a lasting impression on the local people. He later became a well-known Finnish writer, publishing under the pen names **Maiju Lassila** and **Irmari Rantamala**, and leaving his mark on Finnish culture.

The museum presents the history of the municipality, the parish and the school system in an accessible and visual way. We also tell the story of Kaustinen's festive traditions, from **kruunuhäät**, the traditional crown weddings, to the local festive dish **juustopaisti**.

The river valley is also home to a beautiful and distinctive tradition known as **ulosveisuu**, the traditional farewell singing for the deceased. This tradition is also presented in the museum.

Photo: Finnish Heritage Agency

Where did the men of Kaustinen fight during Finland's wars, and how did the Lotta Svärd women contribute to **national defence**? The museum provides information about these experiences, together with a map showing the locations of the battlefields.

The museum also presents the valuable and distinctive **local handicraft tradition**. Among the objects on display are **fransut**, or traditional fringes and decorative textile work characteristic of the region.

Emigration, which had a profound impact on Kaustinen from the late 19th century well into the 20th century, has its own section in the museum. Through the Arviiti database, you can explore the journeys of more than a thousand emigrants from Kaustinen who left for America, Canada and Australia.

The Shoemaker's Cottage

Next to the museum stands the **Shoemaker's Cottage (Suutarinmökki)**, a rare surviving example of the former tenant-farmer settlement.

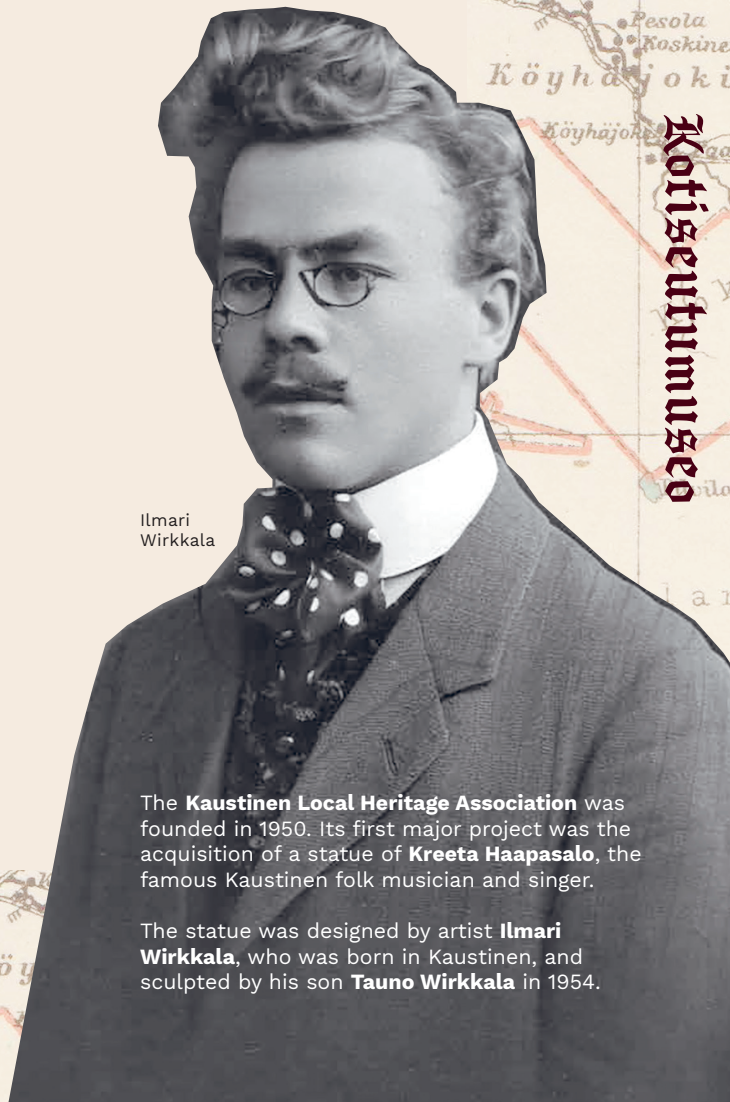
In the early 1930s, the cottage was moved to its present location. It was home to the shoemaker Alfred Rääf and his wife, Iida. They had eight children, some of whom lived in the cottage with their father, the shoemaker. Originally, the cottage consisted of a main room and a single chamber. A porch was added later.

From 1949 to 1952, the cottage served as the teaching kitchen of the Kaustinen Evangelical Folk High School, with Inka Järvelä as its teacher. At that time, food was prepared in the main room, while table setting and serving were practised in the chamber.

The cottage's last resident was Gunilla Känsälä. In the early 1980s, the Kaustinen Local Heritage Association received the Shoemaker's Cottage as a donation from members of the Känsälä estate. At that time, the cottage was restored from mint green to its original red colour. The roof was also repaired and the chimney renewed.

The Local Heritage Association's aim is to renovate the Shoemaker's Cottage and open it to the public in the summer of 2027.

Ilmari Wirkkala

The **Kaustinen Local Heritage Association** was founded in 1950. Its first major project was the acquisition of a statue of **Kreeta Haapasalo**, the famous Kaustinen folk musician and singer.

The statue was designed by artist **Ilmari Wirkkala**, who was born in Kaustinen, and sculpted by his son **Tauno Wirkkala** in 1954.

Kotiseutumuseo

Kaustinen hembygdsmuseum genomgick en omfattande förnyelse åren 2025–2026. Museet är nu färdigt att öppna sina dörrar och ta emot besökare.

På museet kan du ta del av information om stenåldersbyar i det forntida Kaustinen för omkring 6 000 år sedan. Museet knyter också an till den nyare historien. Här kan du följa litiumgruvindustrins rötter tillbaka till 1959 och den kaustinska högteknologiska industrins pionjärhistoria från 1989.

Du kan också bekanta dig med museet virtuellt på **www.arviiti.fi**.

Den kaustinska historiska databasen Arviiti.fi gör det möjligt för besökaren att fördjupa sig i Kaustinens historia och lära känna tidigare händelser och människor. Där finns berättelser, bilder och intervjuer. Du hittar också oförglömliga filmer, såsom Från by till by, en kavalkad över hembygden från 1964, och den stora påskvandringen från 2001.

I Arviiti.fi ljudarkiv finns också röster av många människor som redan har gått bort, liksom minnen från personer som kände dem.

Kotiseutumuseo

Kaustinen hembygdsmuseum
och Suutarinmökki

Siltatie 7, 69600 Kaustinen, Finland

Förfrågningar och gruppbokningar:
+358 500 500928

KAUSTINEN HEMBYGDSFÖRENING

Hembygdsföreningen är öppen för alla och medlemskap kräver inte att man bor i Kaustinen.

Medlemsavgiften är **10 euro** och som medlem får man fritt inträde till museet.

Du kan bli medlem i hembygdsföreningen genom att skicka ett e-postmeddelande till eller genom att besöka museet.

Betala medlemsavgiften till vårt konto: **FI59 4912 2040 0104 77**.

Tack!

ARVIITI
KAUSTISEN HISTORIALLINEN TIETOKANTA

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER Pirityiset

Omslagsfoto: Sibeliusmuseums arkiv

Design: Luova Tila Company

Kaustinen hembygdsmuseum

Kreeta Haapasalo

Kotiseutumuseo

Kotiseutumuseo

Välkommen till det förnyade hembygdsmuseet i Kaustinen!

Låg Kaustinen verkligen vid havet för 6 000 år sedan?

Ja, det blir tydligt i hembygdsmuseets utställning. Gravarna med rödockra och fynden från dem öppnar våra ögon för **gamla bosättningskulturer**.

En gammal urholkad stockbåt som grävts upp ur en mosse är ett av museets mest intressanta föremål och är kanske omkring 6 000 år gammal.

Kuorikoski-släktens män, vår hembygds byggare, har lämnat ett bestående avtryck. **De byggde kyrkornas klockstaplar och broar**, och deras livsverk syns på många håll – inte bara i spikkorset på kommunens vapen.

Du får också möta intressanta personer ur Kaustinens historia. **Algot Untola**, lärare vid Vintturi skola, bodde i byn åren 1905–1906 och lämnade ett gott minne hos människorna där. Senare blev han en berömd författare som under pseudonymerna **Maiju Lassila** och **Irmari Rantamala** satte sina spår i den finländska kulturen.

Museet berättar på ett åskådligt sätt också om kommunens, församlingens och skolväsendets historia. Vi berättar dessutom om Kaustinens festtraditioner, från traditionella **kronbröllop** till **juustopaisti**, Kaustinens traditionella festmat.

I vår älvdal finns också en vacker och särpräglad tradition att sjunga avskedssånger för de döda, en tradition som kallas **ulosveisuu**. Även den berättas det om på museet.

Var stred männen från Kaustinen under våra krig och hur deltog lotta-kvinnorna i **försvaret av landet**? På museet finns information och en karta över de olika krigsskådeplatserna.

Museet presenterar också vår värdefulla och särpräglade **hantverkstradition**. Bland föremålen finns bland annat **fransut**, traditionella textila fransdekorationer.

Emigrationen, som hade en stark inverkan på orten från slutet av 1800-talet långt in på 1900-talet, har fått en egen avdelning. I Arviiti-databasen kan du följa mer än tusen emigranter från Kaustinen på deras väg till Amerika, Kanada och Australien.

Suutarinmökki – Skomakarstugan

Intill museet ligger **Suutarinmökki**, **Skomakarstugan**, som är en sällsynt kvarleva från den tidigare torparbosättningen.

I början av 1930-talet flyttades stugan till sin nuvarande plats. Skomakaren Alfred Rääf bodde där tillsammans med sin hustru Iida. De hade åtta barn, av vilka några bodde i stugan tillsammans med sin far, skomakaren. Ursprungligen bestod stugan av en stuga och endast ett kammarrum, men senare byggdes en veranda till.

Åren 1949–1952 fungerade stugan som undervisningskök för Kaustinen Evangeliska Folkhögskola, med Inka Järvelä som lärare. Då tillagades maten i stugan, medan man i kammaren övade dukning och servering.

Den sista som bodde i stugan var Gunilla Känsälä. I början av 1980-talet donerade medlemmar av Känsäläs dödsbo Suutarinmökki till hembygdsföreningen för museibruk. Då målades stugan om från mintgrön till röd. Samtidigt reparerades taket och skorstenen förnyades.

Hembygdsföreningens mål är att renovera Suutarinmökki och öppna den för allmänheten sommaren 2027.

Kaustisen Kotiseutuyhdistys ry grundades 1950. Föreningens första stora projekt var att skaffa en staty av **Kreeta Haapasalo**.

Statyn ritades av den i Kaustinen födda konstnären **Ilmari Wirkkala** och formgavs av hans son **Tauno Wirkkala** år 1954.

Ilmari Wirkkala

Kotiseutumuseo